

Uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 24 september 2013 att ge övriga utskott tillfälle att kommentera de iakttagelser i fråga om riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen som har redovisats i en promemoria som utarbetats inom konstitutionsutskottets kansli. Konstitutionsutskottet vill särskilt att utskotten kommenterar och bedömer vissa särskilt angivna frågor.

Konstitutionsutskottets uppföljning under riksmötet 2013/14 omfattar de subsidiaritetsprövningar som genomfördes i riksdagen under tiden den 1 januari–31 december 2012.

I yttrandet redovisar skatteutskottet sina kommentarer och bedömningar avseende konstitutionsutskottets frågor.

Utskottets överväganden

Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009. Sedan dess har riksdagen enligt 10 kap. 6 § riksdagsordningen (RO) i uppgift att pröva om förslag till lagstiftningsakter strider mot subsidiaritetsprincipen. Prövningarna utförs av utskotten i riksdagen.

Konstitutionsutskottet ska enligt åttonde stycket i nämnda paragraf följa tillämpningen av subsidiaritetsprincipen och en gång om året meddela kammaren sina iakttagelser.

Konstitutionsutskottets uppföljning hösten 2013 omfattar de subsidiaritetsprövningar som genomfördes i riksdagen, dvs. ledde till beslut antingen i utskottet (protokollsutdrag) eller i kammaren (motiverat yttrande), under tiden den 1 januari–31 december 2012. Även det samlade utfallet av tidigare subsidiaritetsprövningar uppmärksammas.

Riksdagen prövar samtliga förslag till lagstiftningsakter från kommissionen eller någon av de andra initiativtagarna. Under perioden den 1 januari–31 december 2012 genomförde riksdagens utskott totalt 125 subsidiaritetsprövningar. Av riksdagens 15 utskott har samtliga utskott prövat minst ett subsidiaritetsärende under 2012. Tillsammans har utskotten lämnat 20 utlåtanden.

De två förslag till lagstiftningsakter som skatteutskottet prövade under 2012 innehöll förslag om skatter och avgifter, närmare bestämt om harmonisering av indirekta skatter. Följande ärenden prövades:

- Kommissionens förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad beträffar vouchrar (KOM(2012) 206).
- Kommissionens förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller en mekanism för snabba insatser mot mervärdesskattebedrägeri (KOM (2012) 428) (Quick Reaction Mechanism, QRM).

Utskottet ansåg att förslagen inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Förslaget om vouchrar diskuteras fortfarande inom EU och inget beslut har fattats. Direktivförslaget om en mekanism för snabba insatser mot momsbedrägeri, tillsammans med ett förslag till direktiv om omvänd skattskyldighet för moms för vissa varor och tjänster som är särskilt utsatta för bedrägerier, antogs av rådet för utrikes frågor den 22 juli 2013 som ett sammanhängande paket mot momsbedrägerier. Direktiven har nu trätt i kraft och båda har en begränsad löptid till utgången av 2018.

Förslaget om en snabbreaktionsmekanism innebar att EU-kommissionen, biträdd av ständiga kommittén för administrativt samarbete (SCAC), i brådskande fall skulle kunna besluta att en medlemsstat får införa vissa regler med en löptid av ett år. Flera medlemsstater motsatte sig inledningsvis förslaget med hänvisning till att man ville värna principen om att beslut om

skattefrågor fattas av rådet med enhällighet. Ett kompromissförslag om att enhälligheten vid beslut om skatteåtgärder ska respekteras och samtidigt ges medlemsstaterna möjligheter att förhindra hastigt uppkomna och omfattande bedrägerier kunde dock till slut förhandlas fram.

Under 2012 granskade skatteutskottet två förslag till lagstiftningsakter, jämfört med nio året innan. I inget av årets fall har motiverat yttrande lämnats. Det kan allmänt sagt sägas vara svårt att i dag ytterligare kommentera hur den sammantagna utvecklingen inom politikområdet skatter förhåller sig till upprätthållandet av subsidiaritetsprincipen. En faktor som försvårar en sådan bedömning är att alla prövade förslag ännu inte har lett till EU-lagstiftning. Den ovan beskrivna oron för att lämna beslutsordningen på skatteområdet, där beslut fattas med enhällighet i rådet, bör uppmärksammas. Det kan också noteras att det beslut som till slut fattades angående snabbreaktionsmekanismen tidsbegränsades.

Det är svårt att bedöma i vilken utsträckning utrymmet för nationella åtgärder på olika politikområden inom utskottets beredningsområde har minskat till följd av de förslag från EU som anges i promemorian samt hur den sammantagna utvecklingen på olika politikområden förhåller sig till upprätthållandet av subsidiaritetsprincipen. Antalet prövningar inom utskottets område är lågt.

Kommissionens motiveringar i subsidiaritetsfrågan är ofta kortfattade. De är inte heller alltid alldeles lättgenomträngliga.

Informationen i IPEX är i regel varken fullständig eller särskilt relevant när utskottet ska behandla subsidiaritetsärenden. Det är naturligt eftersom alla parlament i medlemsländerna arbetar inom samma tidsram. Utskottet har dock i flera fall fått information från riksdagens representant vid EU:s institutioner.

Stockholm den 14 november 2013

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD), Jacob Johnson (V), Lars Beckman (M) och Teres Lindberg (S).